

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Värtön päiväkot

Päiväkodin johtajan nimi: Mikko Gröhn

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty henkilökunnan kanssa: 29/9/2023

Miten tiedotamme suunnitelmasta huoltajille? eVakassa ja ryhmän ilmoitustaululla

Päivittäinen esiopetusaika on: 9.00–13.00

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Mitä laaja-alaista osaamisaluetta painotamme lukuvuonna 2023–2024 (1–2 osaamisaluetta)?

1. Osallistuminen ja vaikuttaminen (painopisteenä STEAM-toiminnan aloittaminen)

Esiopetuksessa lapsi saa osallistua omien kykyjensä mukaan toiminnan ideoimiseen, suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä henkilöstön kanssa. Lasta kuunnellaan aidosti ja hänen vaikutusmahdollisuksiensa sekä ryhmään kuulumisen tunnetta tuetaan. Lapsia kannustetaan ja innostetaan omatoimisuuteen ja yhteiseen vastuunottoon. Lapset oppivat tunnistamaan myös omia vahvuuksiaan. Lasten huoltajia kannustetaan mukaan yhteistyöhön ja osallistumaan sekä vaikuttamaan päivittäisen arkeen, esimerkiksi yhteiset tapahtumat.

Lasten osallistumista ja vaikuttamista tuemme kaikissa arjen vuorovaikutustilanteissa. Rohkaisemme lapsia toimimaan sekä leikkimään ryhmässä ja tekemään yhteistyötä muiden lasten kanssa. Esiopetuksessa toteutamme "Kiva kaveri"-toimintaa. Haluamme luoda ryhmäämme turvallisen ilmapiirin, hyviä kaverisuhteita ja luottamuksellisen suhteen lapsiin ja huoltajiin. Kannustamme lapsia itseilmaisuun ja arvostamme heidän mielipiteitään, ajatuksiaan sekä ideoitaan. Harjoittelemmme yhdessä tunnetaitoja, omien sekä toisten tunteiden tunnistamista sekä sanoittamista, toisen asemaan asettumista, toisen huomioon ottamista, kompromissien tekoa ja ristiriitatilanteiden selvittämistä.

Arjen esimerkkejä: lasten ja huoltajien toiveita kuullaan ja hyödynnetään toiminnassa toimintakauden aikana, esiopetuksessa luodaan yhteiset sopimukset ja käytänteet sekä perustelut niille, lapset saavat tehdä valintoja leikin ja kavereiden suhteen, lapset toteuttavat omia suunnitelmiaan ja esiopetuksessa on nähtävillä lasten töitä.

Esiopetuksessa on positiivinen ja salliva ilmapiiri, jossa toisia kunnioitetaan ja arvostetaan. Lapselle annetaan mahdollisuus kasvaa ja kehittyä omana itsenään, omien mielenkiinnonkohteiden mukaisesti. Esiopetuksessa kuunnellaan lasta herkällä korvalla ja kunnioitetaan läsnäololla. Pysähdymme lasten asioiden, ideoiden, ihmettelyn ja huolten äärelle. Kuulluksi tullut lapsi huomaa, että hänen ajatuksensa ja mielipiteensä ovat tärkeitä kaikkien kannalta. Kuulluksi tuleminen vaikuttaa lapsen positiivisen minäkuvan ja itsetunnon kehitykseen.

Joka päivä lapsi saa kuulla kehuja ja kannustusta omista taidoistaan, yrittämisestään sekä onnistumisestaan. Käytössämme on mm. liikennevalokortit, joiden kautta voidaan antaa palautetta lapsen käyttäytymisestä ja päivän kulusta. Huolehdimme siitä, että vihreää valoa käytetään usein

ja joka päivä. Näin lapsi saa tunteen, että häntä kiitetään oikeasta teosta. Arvostamme lapsen omia ehdotuksia ja pyrimme mahdollisuuksien mukaan niitä toteuttamaan.

STEAM-pedagogiikan aloittaminen toimintakaudella 2023–2024. STEAM-pedagogiikan luontia osaksi arkea ja sen ymmärtämisen lisäämistä henkilöstöllä harjoittelemalla yhdessä tutkimalla lasten kanssa.

2. Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Esiopetuksessa kaikki lapset kohdataan ja kuullaan sekä heidän kanssaan jutellaan ja keskustellaan. Harjoittelemmme päivittäin tunne- ja vuorovaikutustaitoja arjen tilanteissa sekä erilaisten leikkien ja pelien kautta. Tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat toimivan arjen ja kaverisuhteiden luomisen perusta.

Koemme tärkeäksi luoda me henkeä ja yhteisöllisyyttä, jotta lapset oppivat toimimaan ryhmässä sen kokonaisvaltaisena jäsenenä. Teemme eskariryhmien välillä yhteistyötä, välitämme tietoa ja käymme yhteisissä tapahtumissa. On tärkeää, että lapset tutustuvat tuleviin koulukavereihinsa myös muista ryhmistä.

Esiopetuksessa selvitämme konfliktitilanteet keskustellen ja opetamme lapsia ilmaisemaan mielipiteensä, kertomaan oman näkemyksensä ja oman osuutensa sekä antamaan- ja pyytämään anteeksi. Aikuinen tukee, lohduttaa ja on läsnä.

Lasten tunteet sallitaan ja niiden ilmaisemiseen kannustetaan. Tunteita opetellaan ilmaisemaan tilanteeseen sopivalla tavalla sekä toimimaan oikein toisia ja itseä kohtaan.

Kiusaamiseen eskarissa on nollatoleranssi. Turvallisuus huomioidaan kaikissa arjen tilanteissa, lapsien sosiaalisia- ja kaveritaitoja tuetaan päivittäin sekä lapset ryhmäytetään jo heti kauden alussa.

Vanhempien kanssa keskustelu on avointa ja tilanteet käydään tarpeen mukaan myös vanhempien kanssa läpi ja tilanteen mukaan lapsen/lapsien ollessa läsnä, jolloin lapsi saa kertoa oman kokemuksensa.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelussa huomioidaan, että lapset ovat menossa kouluun ja tarvitsevat näitä taitoja koulun arjessa ja varsinkin välitunneilla.

Arjen esimerkkejä: päivittäinen keskustelu lasten kanssa, arjessa kaveritaitojen harjoittelu, kiva kaveri- leikit, tunnekortit- ja pelit käytössä, yhteiset tapahtumat, hyvä ryhmäytyminen, kiusaamisen ehkäisy

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Mitkä ovat päiväkodin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosittaiset tarkennukset ja kehittämistoimenpiteet?

Värtön päiväkodissa on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, jota päivitetään toimintakauden 2023–2024 aikana.

Kehittämiskohteet:

Kehittämiskohde 1. Henkilöstön tietoinen oman vuorovaikutuksen arviointi.

Tavoite: luodaan kielellinen ympäristö, joka huomioi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden.

Toimenpiteet: tiimit käyvät syksyisin tiimisopimusten teon yhteydessä keskustelun vuorovaikutuksesta ja sitä arvioidaan tiimille sopivalla tavalla läpi toimintakauden. Jokainen henkilöstöstä kiinnittää huomiota omaan vuorovaikutukseen suhteessa toisiin niin lasten, huoltajien ja henkilöstön kanssa.

Kehittämiskohde 2. Esiopetuksen kokopäiväpedagogiikka, joka ottaa huomioon päivä- ja jatketun ajan toiminnan.

Tavoite: luodaan ja rakennetaan kokopäiväpedagogiikka erityisesti esiopetuksen toteutumiseen vuorohoidossa.

Toimenpiteet: Esiopetusryhmien välillä tehostetaan yhteistyötä pedagogisten tavoitteiden tiimoilta. Perheitä osallistutetaan toteuttamaan esiopetuksessa harjoiteltavia asioita myös kotona.

Kehittämiskohde 3. Uusia materiaaleja hankitaan pohtien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista sukupuolisensitiivisyys huomioiden.

Tavoite: hankinnoissa otetaan huomioon tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Toimenpiteet: henkilökunta tarkastelee leluja, kirjoja ja pelejä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista. Oppimisympäristöistä löytyy kirjallisuutta, joka tukee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ottaa huomioon sukupuolisensitiivisyyden.

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Mitkä ovat esiopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisen painopisteet? Miten huomioimme lasten erilaiset tavat toimia ja oppia?

Syksyllä 2023 aloitamme perehtymisen STEAM-pedagogiikkaan. Luomme Kurkelan yläkertaan STEAM-huoneen ja kokoamme sinne STEAM-pedagogiikan toteuttamiseen tarkoitettua, soveltuvaa ja innostavaa välineistöä. Lapset ovat mukana kehittämissuunnitelmassa esimerkiksi ideoineen ja arvioineen. Tila tulee olemaan päiväkodin kaikkien ryhmien käytössä.

Esiopetuksen henkilöstö osallistuu STEAM-koulutuksiin. Koulutuksissa saatua tietoa jaetaan päiväkodin muulle henkilöstölle.

Käytämme esiopetuksessa oppimisympäristöjä monipuolisesti sisällä ja ulkona, mikä mahdollistaa lapsille myös monenlaisia toiminnallisia työskentely- ja oppimistapoja. Päiväkodin tilojen lisäksi luonto ja lähialueet ovat tärkeitä oppimisympäristömme osa-alueita. Värtön liikuntahalli on eskarilaisten käytössä viikoittain. Osallistumme eri kulttuuritoimijoiden järjestämiin tapahtumiin.

Erilaisten oppimisympäristöjen käyttäminen mahdollistaa monipuolisemmin toiminnallisia työskentely- ja oppimistapoja. Huomioimme lasten vahvuudet ja yksilölliset tarpeet toiminnan

suunnittelussa ja toteutuksessa. Koko ryhmän toiminnan lisäksi toimimme myös esimerkiksi joustavissa pienryhmissä sekä porrastamme toimintaa ja vuorottelemme tilojen ja oppimisympäristöjen käytössä.

4. Lasten osallisuus

Miten mahdollistamme lasten osallistumisen esiopetuksen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Lapset osallistuvat esiopetuksen toiminnan suunnitteluun esimerkiksi esittämällä toiveita leikeistä tai äänestämällä retkikohteesta. Keskustelemme yhdessä lasten toiveista ja ideoista sekä toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan. Mahdollistamme lapsille osallistumisen oman oppimissuunnitelmansa (leops) laadintaan ja arviointiin esimerkiksi piirtäen tai sanallisesti tai kuvien kautta kertoen.

Ohjaamme lapsia arvioimaan omaa ja yhteistä toimintaa ja antamaan palautetta muun muassa peukkuäänestyksen avulla.

Annamme tilaa lasten ajatuksille ja mielipiteille niin spontaaneissa arjen hetkissä kuin suunnitelluissakin tilanteissa, esimerkiksi piirihetkillä ja ruokapäytäkeskusteluissa.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Miten mahdollistamme huoltajien osallistumisen esiopetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Kysymme huoltajilta odotuksia ja toiveita muun muassa päivittäisten keskustelujen lomassa, vanhempainillassa sekä ja leops-keskusteluissa. Syksyn vanhempainillassa huoltajat saivat pohtia ja tuoda esiin heidän lapsilleen tällä hetkellä tärkeimpiä oppimisen alueita. Huomioimme ajatukset ja toiveet toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.

Arvioimme toteutunutta esiopetusta yhdessä huoltajien kanssa keväällä esimerkiksi leopsin arviointikeskustelussa.

Avaamme esiopetuksen tavoitteita ja toimintaa huoltajille sekä viikko- että kuukausitiedotteilla.

6. Kaksikielinen esiopetus

Miten toteutamme kielitietoista opetusta esiopetuksessa? Mitkä ovat kielitietoisien opetuksen ja toiminnan tavoitteet ja sisällöt sekä oppimisympäristöjen järjestelyt? Millaista yhteistyötä tehdään huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa?

Käytämme esiopetuksessa Oulun kaupungin kielisuihkaus-materiaalia. Tavoitteena on tarjota lapsille mahdollisuuksia tutustua eri kieliin ja kulttuureihin. Toteutamme kielisuihkauksia sekä säännöllisesti että spontaanisti eri tilanteissa esimerkiksi laulujen ja lukumäärien laskemisten muodossa.

Värtön päiväkodissa esiopetus toteutuu suomen kielellä.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki suunnitellaan ja järjestetään inklusiivisesti osana lapsen arkea ja päivittäistä esiopetusta yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Miten edistämme henkilöstön osaamista ja sitoutumista kolmiportaisen tuen toteuttamiseen esiopetuksessa? Miten kehitämme toimintakulttuuria ja yhteistyökäytänteitä tuen järjestämisen näkökulma huomioiden?

Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kolmiportaisen tuen koulutuksiin.

Päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu säännöllisesti ja suunnitelmallisesti molempien esiopetusryhmien toimintaan sekä toiminnan arviointiin ja kehittämiseen.

Kehitämme päiväkodin toimintakulttuuria paitsi henkilöstön omien havaintojen ja pohdintojen myös huoltajilta, lapsilta ja yhteistyökumppaneilta saadun palautteen pohjalta.

Kuvatuki ja struktuuri ovat molemmissa ryhmissä käytössä.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön tavoitteena on, että yhdessä suunnitellaan ja järjestetään opetussuunnitelmien mukaisia yhteistoiminnallisia oppimiskokonaisuuksia lukuvuoden aikana.

Tavoitteena on yhdessä tekeminen ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen.

Kuvatkaa lähiyhteistyön toimintamallianne: pedagoginen näkemys ja arvopohja, yhtenäinen toimintakulttuuri, pedagogiset työtavat ja oppimisympäristöt, asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen sekä arviointi.

Suunniteltu yhteistyö kirjataan ja arvioidaan 5–8-vuotiaiden pedagogiseen suunnitelmaan yhteisen suunnittelukokouksen aikana ja jälkeen.

Värtön päiväkodin esiopetus tekee lähiyhteistyötä Kastellin monitoimitalon päiväkodin ja Kastellin koulun kanssa. Opiskeluhuollon palvelut kuuluvat esiopetukseen. Meillä on keväällä 2023 aloitettu 5–8 –vuotiaiden pedagoginen suunnitelma. Tämä suunnitelma päivitetään marraskuun 2023 loppuun mennessä.

Yhteistyö on suunnittelua, erilaista toimintaa, havaintojen jakamista, arviointia ja kehittämistä.

9. Arviointi

Esiopetuksen toteutumisen arviointia, näkökulmana lapset, huoltajat, henkilöstö, muut yhteistyötahot.

Miten esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyö toteutui edellisellä kaudella?

Henkilöstö on kokenut lähiyhteistyön olleen joustavaa ja mukavaa sekä lasten että huoltajien palautteen perusteella. Erityisesti vierailut koulussa ovat olleet lapsille jännittäviä ja mukavia. Monilla on sisaruksia Kastellin koulussa.

Kastellin koulun koulukuraattori on myös käynyt esiopetuksessa puhumassa turva- ja tunnetaidoista.

Henkilöstö arvioi ja reflektoi tiiminä kulunutta esiopetusvuotta sekä vuoden vaihteessa että keväällä.